

ปริทัศน์หนังสือ (Book Review)

กุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช¹
Kulsirin Aphiratvoradej

ชื่อหนังสือ : ฮาร์วาร์ดมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของโลก สอนวิธีคิด วิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา เล่มที่ 1 ผู้แต่ง : เหว่ย ชิวอิง

เมื่อกล่าวถึงมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นมหาวิทยาลัยได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของโลก เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมากทั้งในเรื่องคุณภาพวิชาการ ในส่วนของอาจารย์ผู้สอนอาจารย์เป็นอาจารย์ที่มีคุณภาพมากและนักศึกษาที่จบออกมาก็จะเป็นคนเก่งคนที่มีคุณภาพของสังคม จึงเป็นคำถามที่น่าคิดว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้สร้างคนให้มีคุณภาพได้อย่างไร ภาพที่ปรากฏในสายตาประชาคม

โลก ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดล้วนแต่เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงระดับโลกอาทิเช่น ประธานาธิบดี ของประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวนแปดท่าน ศิษย์เก่าและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้รับรางวัลโนเบล 47 รางวัล รางวัลพูลิตเซอร์ 48 รางวัล สิ่งดังกล่าวจึงสามารถการันตีได้ว่าบุคคลที่จบจากมหาวิทยาลัย ฮาร์วาร์ด ล้วนแต่เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถระดับหัวกะทิก็ว่าได้ อีกประเด็นที่น่าสนใจ คือ คนที่จบจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้ถึงมีวิธีคิดที่แตกต่างจากคนอื่นอย่างไร มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีวิธีสอน หล่อหลอม และสร้างคนให้มีคุณภาพได้อย่างไรมีเคล็ดลับอะไรในการช่วยสอนวิธีคิดให้ชีวิตการเรียน การทำงาน และทุกๆ ด้านดีขึ้นอย่างสมบูรณ์ ทุกสิ่งที่คุณผู้อ่านได้กล่าวถึงได้ถูกรวบรวมไว้ในหนังสือเล่มนี้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ฮาร์วาร์ดมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของโลก สอนวิธีคิด “วิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา” เล่มที่ 1 โดยผู้แต่ง

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชาวจีน เหว่ยชิวอิงได้ศึกษาวิถีคิดของผู้ประสบผลสำเร็จในชีวิต เช่น บุคคลสำคัญต่างๆ ของโลกที่จบจากมหาวิทยาลัยที่เป็นของศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด รวมถึงอาจารย์ที่ถ่ายทอดความรู้หล่อหลอมให้ลูกศิษย์ให้เป็นคนเก่ง เป็นคนมีคุณภาพของสังคม โดยผู้แต่งได้รวบรวม วิถีคิดที่ไม่มีในตำรา โดยแบ่งเป็นบทๆ ทั้งหมด 11 บท แต่ละบทมีหัวเรื่องที่น่าสนใจครอบคลุมทั้งความรู้ คติสอนใจ คำคม ประสบการณ์ชีวิตของบุคคลสำคัญของโลกไว้อย่างน่าสนใจ ผู้แต่งผสมผสานการเขียนแบบน่าค้นหา เช่น ในแต่ละบทได้ใช้แบบทดสอบแนวคิดเป็นแนวทาง โดยให้ผู้อ่านได้ลงมือทำแบบทดสอบ (ฮาร์วาร์ดทดสอบคุณ) ซึ่งจะมีความตื่นเต้นเสมอในการทำแบบทดสอบแต่ละบท และเมื่อนำผลหรือคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์ยังจะทำให้ผู้อ่านตื่นเต้นว่าตนเองมีแนวคิดแบบไหนใกล้เคียงเทียบเคียงกับแนวคิดของนักคิดที่จบจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดหรือไม่ว่ามีแนวคิดเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรในทุกบทจะสอดแทรกแฝงด้วยคติคำสอน แรงศรัทธาที่สร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดพลังและแรงผลักดันในทางสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดีเยี่ยม

ความโดดเด่นของหนังสือเล่มนี้อีกประการหนึ่งคือ ผู้เขียนได้หยิบยกกรณีศึกษาของบุคคลที่เคยล้มเหลวต่อมาเขาได้เปลี่ยนวิถีคิดชีวิตก็ประสบผลสำเร็จมาแชร์ประสบการณ์ชีวิตหรือการยกคำกล่าวที่เป็นคติสอนใจหรือคำคมที่สามารถสร้างแรงผลักดันหรือพลังอันใหญ่ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงในชีวิตของผู้ที่ขาดพลัง เช่น คำกล่าวของอธิการบดีมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดคนที่ 22 โลเวลล์ ที่สอนเรื่อง “การรู้จักตนเอง” ได้กล่าวคำคมว่า “การรู้จักตนเองว่าสามารถทำอะไรได้นั้น เป็นสิ่งสำคัญ แต่การรู้จักตัวเองว่าไม่สามารถทำอะไรได้นั้นสำคัญยิ่งกว่า” นอกจากนี้ในกระบวนการสอนหรือนำเสนอจะเล่าเรื่องประกอบด้วยการยกตัวอย่างที่เป็นเสมอ ในตอนท้ายของเรื่องก็จะขมวดปมและจบลงด้วยข้อคิดคติสอนใจ คำคมต่างๆ ที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อ่านได้อย่างยอดเยี่ยมเสมอ

ลักษณะสำคัญที่น่าสนใจของหนังสือเล่มนี้คือ การอ้างอิงข้อมูลต่างๆ มักอ้างอิงจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเสมอ ตัวอย่าง เช่น การสอนเรื่องเป้าหมายในชีวิต “สำหรับเรื่อที่หลงทางทุกทิศทางลมเป็นทิศทางที่ทวนลม” ผู้เขียนได้หยิบยกผลงานวิจัยของ

อาจารย์ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ที่ได้ทำการวิจัยกับกลุ่มคนที่มีสติปัญญา ประสพการณ์การศึกษาและพื้นฐานการดำเนินชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน จากแบบสำรวจ จำนวน 600 ฉบับ พบว่า 27 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ตอบแบบสำรวจไม่มีเป้าหมายในชีวิต 60 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ตอบแบบสอบถามมีเป้าหมายชีวิตที่คลุมเครือ 10 เปอร์เซ็นต์ของ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเป้าหมายชีวิตระยะสั้นที่ชัดเจน 3 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ตอบ แบบสอบถามมีเป้าหมายชีวิตระยะยาวที่ชัดเจนจากตัวอย่างการอ้างอิงงานวิจัย ประกอบการนำเสนอทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลที่มีความถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ สามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องนั้นๆ ให้กับผู้อ่าน

อย่างไรก็ตามอีกประเด็นความน่าสนใจของหนังสือเล่มนี้ คือ ความสามารถในการแปลของผู้แปลที่ใช้เทคนิคการแปลขั้นสูงสามารถแปลจากต้นฉบับภาษาจีนซึ่ง มีความยากเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว แต่ผู้แปล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร จาวะลา ซึ่งเป็นรุ่นพี่สาขาภาษาจีนคณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของข้าพเจ้า ท่านมีความเชี่ยวชาญภาษาจีนเป็นอย่างดีเยี่ยมสามารถแปล คำคม คติสอนใจได้อย่างลุ่ม ลึกมีการเล่นคำอย่างน่าสนใจ โดยเฉพาะการเล่นคำที่สื่อความอย่างมีนัย ไม่ได้ยึด ต้นฉบับมากเกินไป แต่แปลแบบความรวมเพื่อสื่อความให้คนอ่านได้เข้าถึงตัวบท สามารถแปลได้อย่างมีอรรถรส น่าอ่านน่าติดตาม จนแทบวางไม่ลง

หนังสือฮาร์วาร์ดมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก สอนวิธีคิดวิชาชีวิตที่ไม่มีใน ตำรา เล่มที่ 1 เป็นหนังสือที่ไม่เชิงวิชาการมาก สามารถอ่านได้ทุกเพศทุกวัยผู้เขียน เชื่อว่าในบางครั้งบางห้วงเวลามนุษย์เราย่อมมีความท้อถอย สิ้นหวัง เป็นเรื่องธรรมดา แต่หากมีหนังสือดีเปรียบเสมือนท่านมีเข็มทิศชี้ทางปัญญายู่เคียงข้างที่สามารถจุด ประกายแนวคิดหรือสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนที่กำลังหลงทางหรือสิ้นหวังกลับมา มีวิธีใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น หนังสือด้นนั้นนับว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์ อย่างยิ่งต่อผู้อ่าน ควรคู่แก่การเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี ปัจจุบัน หนังสือฮาร์วาร์ด มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก สอนวิธีคิดวิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา เล่มที่ 1 เป็นหนังสือ ขายดีที่มียอดขายหลายล้านเล่มในประเทศจีน เกาหลีใต้และไต้หวัน และติดอันดับ หนังสือขายดีในประเทศไทยและไม่นานมานี้ได้มีเล่มที่2ออกวางขายที่ร้านหนังสือเป็น ที่เรียบร้อยแล้วล้วนนับว่ามีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับคนไทยที่มีโอกาสได้อ่านหนังสือดีๆ

ปรับปรุงโครงสร้างอยู่ตลอดเวลา โดยมุ่งเน้นที่โครงสร้างซึ่งมีความยืดหยุ่นมากขึ้นว่าเป็นสิ่งที่ดี การเสนอให้มีการปรับปรุงกระบวนการให้กระชับลดขั้นตอนว่าเป็นแนวทางที่เพิ่มประสิทธิภาพ การขยายสินค้าเป็นโอกาสสร้างผลกำไร

ในทางตรงกันข้าม หนังสือเล่มนี้พยายามนำผู้อ่านมาয়รากฐานขององค์การและการออกแบบ และชี้ให้เห็นว่าความเรียบง่ายต่างหากคือกุญแจแห่งความสำเร็จ การปรับปรุงโครงสร้าง กระบวนการ ผลิตภัณฑ์ โดยไม่ทำความเข้าใจถึงเป้าหมายขององค์การ การไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย และไม่สามารถระบุได้ว่าประเด็นใดคือจุดวิกฤต ในขณะที่เห็นดีเห็นชอบไปกับการนำแนวคิดการจัดการใหม่ๆ มาใช้โดยไม่เข้าใจผลทั้งด้านบวกและด้านลบอย่างถูกต้องต่างหากที่นำองค์การไปสู่ความซับซ้อน

ข้อสังเกตนี้สามารถสะท้อนไปถึงหน่วยงานซึ่งนิยมนำเครื่องมือ หลักเกณฑ์ รวมถึงตัวชี้วัดจำนวนมากมาประยุกต์ และเชื่อว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถนำองค์กรสู่ความสำเร็จได้ โดยปราศจากการปรับให้เข้ากับบริบทขององค์กรตนเอง ดังนั้น ผลลัพธ์ที่อาจตามมาคือ การเพิ่มความสับสนให้แก่พนักงาน การเพิ่มกระบวนการที่ไม่มีความจำเป็น ตลอดจนความสับสนของลูกค้าในที่สุด